

6. Маліновська К. Педагогічні умови формування економічної культури майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями, 2024.

7. Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі: навчальний посібник для здобувачів ступеню доктора філософії (PhD) за третім (освітньо-науковим) рівнем у галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Проблемні педагогічні ситуації / Укладач Л.І. Васецька. Запоріжжя: [ЗДМУ], 2023.

8. Туркот Т.І. Професійна педагогіка: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2020.

<https://doi.org/10.31652/3041-1017-SAAE-2025.1.17>

Бохонько Є.О., м. Хмельницький
e-mail: evgenboh@ukr.net

Князевич Т.І., м. Хмельницький
e-mail: tanaknazevic87@gmail.com

ВИГОТОВЛЕННЯ ГОДИННИКА З МЕТАЛУ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. Розглянуто виготовлення годинника з металу як ефективний засіб формування професійних умінь майбутніх учителів технологій. Проектна діяльність, спрямована на створення металевого годинника, забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичних навичок, сприяє розвитку інженерного мислення, технологічної грамотності та творчого підходу до виконання виробничо-технологічних завдань. Поєднання технологічних операцій з художнім оформленням сприяє формуванню дизайнерського бачення, здатності до аналізу та прийняття оптимальних технологічних рішень. У процесі реалізації проекту студенти опановують особливості металорізальних операцій, методи декоративної обробки та технологію збирання годинникового механізму.

Ключові слова: металевий годинник; проектна діяльність; технологічна освіта; професійні уміння; інженерне мислення; декоративна обробка; технологічні операції.

Abstract. The process of manufacturing a metal clock is considered as an effective tool for developing the professional skills of future technology teachers. Project-based activity aimed at creating a metal clock ensures the integration of theoretical knowledge and practical skills, promotes the development of engineering thinking, technological literacy, and a creative approach to solving production and technological tasks. The combination of technological operations with artistic design contributes to the formation of designer vision, the ability to analyse and make optimal technological decisions. In the course of implementing the project, students master the specifics of metal-cutting operations, decorative finishing techniques, and the technology of assembling the clock mechanism.

Keywords: metal clock; project-based activity; technology education; professional skills; engineering thinking; decorative finishing; technological operations.

Виготовлення годинника з металу є надзвичайно актуальним і перспективним напрямом у сучасній технологічній освіті. Цей вид проектної діяльності не лише знайомить студентів із реальними технологічними процесами, але й формує комплексні навички, необхідні майбутнім педагогам технології. У процесі роботи зі створення годинника поєднуються різні аспекти: технічні знання, інженерне мислення, креативний підхід до дизайну та художнє оформлення. Саме це дає змогу розвивати цілісний підхід до навчання, де теорія і практика тісно переплітаються. Інтеграція технологічного мислення та інженерної креативності є ключовою складовою підготовки фахівців, які здатні не лише володіти професійними навичками, а й впроваджувати інновації. Проектна діяльність, спрямована на виготовлення годинника, стимулює розвиток аналітичного мислення та творчих здібностей, що є надзвичайно важливим для формування майбутніх вчителів технології. Вони мають навчитися не лише виконувати певні технологічні операції, а й розуміти, як їх можна поєднати для

створення функціонального та естетично привабливого виробу.

Проектна діяльність у трудовому навчанні базується на принципах цілісності знань і практики, де виготовлення годинника з металу виступає як ефективний засіб інтеграції цих компонентів. Це дозволяє не лише закріпити теоретичні знання, а й розвинути практичні вміння через безпосереднє застосування матеріалу і технологій. Завдяки цьому студенти можуть краще зрозуміти особливості металургійних процесів, механічних операцій та художнього оформлення.

Проектна діяльність впливає на формування професійних компетентностей, які включають знання технологій, вміння аналізувати і прогнозувати технологічні процеси, а також розвивати творчі підходи до вирішення завдань. Виробництво годинника є складним комплексним процесом, що потребує послідовності, уважності до деталей та відповідальності, що сприяє формуванню професійної культури і відповідальності. У процесі виготовлення годинника студенти аналізують інформацію, вибирають оптимальні технологічні рішення, оцінюють матеріали та методи обробки. Це сприяє формуванню навичок критичного мислення, планування і прийняття відповідальних рішень.

Компетентнісний підхід у навчанні передбачає не лише засвоєння фактів, а й здобуття практичних умінь, які можна застосовувати у різних професійних ситуаціях. Проект виготовлення годинника допомагає розвивати такі компетентності, як технологічна грамотність, інженерне мислення, художньо-творче бачення і вміння організувати робочий процес.

Перший етап включає створення детального макету годинника, який слугує планом для подальшої роботи. Виготовлення заготовки починається з розмітки на металевій пластині, де за допомогою креслень і лінійок наноситься контур основи годинника. Важливо точно виміряти розміри, оскільки від цього залежить якість кінцевого виробу. На рис. 1 зображено вирізану заготовку для годинника.

Рис. 1. Заготовка для годинника

Вирізання основи виконується з дотриманням технологічних норм, щоб уникнути деформацій і пошкоджень металу. На підготовленій заготовці планується розміщення римських цифр, які вказують години, а також створюється центральний отвір для встановлення механізму годинника. Цей етап вимагає уважності і точності, оскільки всі наступні дії залежать від правильно виконаної розмітки. На рис. 2 зображено готовий циферблат.

Рис. 2. Готовий циферблат

Художнє оформлення композиції циферблату, декорування металевої поверхні різноманітними техніками (наприклад, гравірування, патинування, фарбування) та нанесення дизайнерських елементів, які не лише прикрашають виріб, а й підкреслюють індивідуальний стиль. Це розвиває творчі здібності та художній смак. На рис. 3 зображено завершений виріб.

Рис. 3. Завершений виріб

Патинування чи нанесення контрастних фарб дозволяє сформувати унікальний вигляд циферблату, підкреслити індивідуальність виробу та практикувати сучасні декоративні технології [1], [2]. Застосування гравірування і розпису на металі розвиває увагу до деталей, координацію й естетичний смак. Фінальним етапом є нанесення захисного шару (лаку чи воску), що забезпечує довговічність та естетичність годинника. Цей комплекс обробок сприяє поглибленню розуміння технологічних процесів та набуттю вмінь у сфері художнього оформлення.

На завершальному етапі здійснюється акуратний монтаж годинникового механізму та встановлення стрілок. Студенти практикують точність, дрібну моторику й уважність до технічних нюансів збирання. Перевіряється працездатність виробу, правильність руху стрілок та зручність користування годинником. Остаточна презентація готового виробу формує комунікативні

навички, сприяє розвитку вміння обґрунтувати вибір дизайнерських і технологічних рішень, а також стимулює формування навичок професійного самопредставлення.

Виготовлення годинника з металу як навчальний проєкт для майбутніх вчителів технології є прикладом багатоскладової освітньої практики, де поєднано теорію, інновації й творчу діяльність. Процес створення виробу сприяє загальному розвитку технологічної культури, формує компетентності, затребувані в сучасному навчальному середовищі, а також мотивує до самостійного професійного зростання [3], [4]. Ознайомлення студентів із повним циклом виробництва: від макетування до презентації результату, сприяє їхній готовності до інноваційної діяльності, здатності до аналізу власних дій і відповідального підходу до роботи. Саме цей проєкт підвищує зацікавленість студентів у технологічних дисциплінах, розвиває здатність до впровадження новаторських підходів та інтеграції міждисциплінарних знань, що є невід'ємною складовою професійної підготовки сучасного педагога.

Список використаних джерел:

1. Виготовлення годинника [Електронний ресурс]. Naurok. 12.10.2023. URL: <https://naurok.com.ua> (дата звернення: 15.10.2025).
2. Використання інноваційних технологій виготовлення виробів [Електронний ресурс]. Naurok. 16.01.2022. URL: <https://naurok.com.ua> (дата звернення: 15.10.2025).
3. Інноваційні підходи до вивчення галузі «Технології» [Електронний ресурс]. Еруб ЧНПУ, 2021. URL: <https://epub.chnpu.edu.ua> (дата звернення: 15.10.2025).
4. Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи [Електронний ресурс]. ТРGNPU, 2022. URL: <https://tpgnpu.ho.ua> (дата звернення: 15.10.2025).

<https://doi.org/10.31652/3041-1017-SAAE-2025.1.18>

Марущак О.В., м. Вінниця
e-mail: ksanamar77@gmail.com

Біль Т.О., м. Вінниця
e-mail: tbil69529@gmail.com

**ТРАДИЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ЖИВОПИСУ ТА ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
В ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОМУ ВИХОВАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Анотація. У тезах розглянуто роль традицій українського живопису та декоративно-прикладного мистецтва у формуванні художньо-естетичних уявлень і професійних компетентностей здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей. Акцент зроблено на використанні національних художніх зразків в освітньому процесі, поєднанні академічних технік з народними ремеслами, формуванні кольористичної культури як одного з ключових аспектів естетичного виховання. Подано педагогічні підходи та практичні рекомендації щодо інтеграції декоративно-прикладних мотивів у заняття з образотворчого мистецтва.

Ключові слова: живопис, декоративно-прикладне мистецтво, традиції, естетичне виховання, кольористична культура.

Abstract. The theses consider the role of the traditions of Ukrainian painting and decorative and applied arts in the formation of artistic and aesthetic ideas and professional competencies of higher education students in art specialties. The emphasis is on the use of national artistic samples in the educational process, the combination of academic techniques with folk crafts, the formation of coloristic culture as one of the key aspects of aesthetic education. Pedagogical approaches and practical recommendations for the integration of decorative and applied motifs into fine art classes are presented.

Keywords: painting, decorative and applied arts, traditions, aesthetic education, coloristic culture.